

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z wniosku Ł. B.
przy uczestnictwie K. B., A. B. i J. B.
o rozgraniczenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 stycznia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika J. B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 30 marca 2020 r., sygn. akt I Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 marca 2020 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił apelacje Ł. B. i J. B. od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 22 października 2019 r., wydanego w sprawie z wniosku Ł. B., z udziałem K. B., A.B. i J. B. o rozgraniczenie.

Uczestniczka J.B. wniosła skargę kasacyjną, w której żądała uchylenia orzeczenia Sądu Okręgowego w S. w zaskarżonej części, jak również poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w W. (w przypadku stwierdzenia podstaw) i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w innym składzie. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała, że „istnieje konieczność rozpatrzenia [...] naruszenia przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 233 § 1 w zw. z art. 391 oraz art. 398 § 1 i art. 382

k.p.c. polegającego na przyjęciu przez sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji bez merytorycznych rozważań w tej kwestii.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna uczestniczki nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Treść uzasadnienia skargi kasacyjnej uczestniczki – w której nie powołano żadnej konkretnej przesłanki spośród wymienionych w 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. – zdaje się wskazywać, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej

do rozpoznania oparty został na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Musi więc wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.).

Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie SN z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl.). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (por. postanowienie SN z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, niepubl.).

Tymczasem uczestniczka w skardze kasacyjnej nie przedstawiła jakiegokolwiek wyodrębnionego wywodu, który zawierałby argumentację mającą przemawiać za przyjęciem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nie zastępuje tego wywodu uzasadnienie podstaw kasacyjnych, gdyż przytoczenie i uzasadnienie podstaw kasacyjnych (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) stanowią oddzielne wymagania skargi, które realizują różne funkcje i muszą być spełnione odrębnie. Dodatkowo należy podkreślić, że skarga stanowi jedynie polemikę z oceną dowodów przedstawioną przez Sąd II instancji. Brak jest zatem

jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art.398⁹ § 2 k.p.c.).